

SALA (51) *sb f*

sã- (44), sa- (1); sã- : sa- *Mącz* (5:1); -a (11), -ã (1); -a : -ã *Mącz* (5:1).

sg N sãla (20). ◊ *G* sãle (3). ◊ *D* sãli (1). ◊ *A* sãlę (14). ◊ *L* sãli (10). ◊ *pl N* sãle (1). ◊ *G* sãli (1). ◊ *L* sãlach (1).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVII – XVIII w.

1. Pomieszczenie o różnym przeznaczeniu w budynku (35) :

a. Duże, reprezentacyjne pomieszczenie usytuowane na parterze; aula *Mącz*, *Calep*, *Cn*; *exedra Cn* (13) : Aula, Salá. Pałac pański/ Dwor też zową. *Mącz* 20d; gdy kfiądz Biskup wziął [*listy*]/ y przeczedł iż fie wielkie rzeczy [...] w nich zamykály/ zaráz wftác/ á dla odprawy ich/ do kownáty (bo tá rozmowá ná Sali bylá) iść mufiął *GórnDworz* C3v, H3v, O5; Tu przeftał [*mówić*] ALEXánder: á fzept miedzy ludźmi Rozlegal [*!*] fie po fali *KochOdpr* B4v; *SkarŻyw* 250; Bylá iefzcze wielka Salá álbo Bożnicá ná Antokoli wftyftkim Bogom/ ktorých Litwá zmamiona gufty czártowfkimi chwaliá *StryjKron* 400; W Poznaniu ieft falá wielka biskupia/ tám niźli ią był niebofczyk Biskup Czárnkowfki odnowił/ byli námálowáni rzęde^m wftyfcy królowie Polfcy *KochWr* 40; *Coenacularia* – Zisk z nájemnych fali. *Calep* 211a, 116a; *KlonWor* **6; *RybWit* A3.

sala czego (1): Potym Cefarz Kiwnął ręką dawáiąc znák/ áby iuż [*margrabia*] przeftał mowić/ wneth wziąwłzy go zá rękę wftedł z nim do pokoju przy fali domu Rzymfkiego *BielKron* [332³].

sala na czym [= gdzie] (1): W Rzymie ieden zacny fláchćic Mántuáńfki chodząc po fali ná páłaczu Papiefkim s thowárzyfthwem fwym [...] ták powiedział. [...] *GórnDworz* O4v.

Szereg: »pałac albo sala« (1): w trzecim [*dworze*] były wywiedzyone páłace álbo fzale [*!*] y fieni z wirydarzmi rofkołznymi *BielKron* 77v.

b. Komnata, pomieszczenie mieszkalne (zazwyczaj sypialnia lub jadalnia); *cenaculum PolAnt*, *Calep*, *Vulg*; *triclinium Mącz*, *Modrz*; *diaeta Mącz*, *Calep*; *cenatio Calep* (22) : A gdy wefzli/ wftąpili ná falę kędy mieszkali/ Piotr/ y Iakub/ y Ian/ y Andrzej *BibRadz Act* 1/13, *Luc* 22/12; A (ták) wziąwłzy Elijałz ono dziećię fprowadził ie z fale do domu/ y dał ie mátcie iego *BudBib* 3.Reg 17/23 [*przekład tego samego tekstu HistHel*]; Zás ołtarze/ ktore (były) ná dáchu fale Acházowey/ ktore byli vczynili krolowie Iehudfcy/ [...] fkáził krol *BudBib* 4.Reg 23/12, 3.Reg 17/19; *HistHel* B2v; *BudNT Mar* 14/15, *Luc* 22/12; *ModrzBaz* 54v; BA iefzcze raz/ Marćinie: więc powiem/ ták było: Kilká ofób ná iednę falę fię złożyło. Káždy z żoną. wieczera potym odpráwiwłzy/ Szli fpác *KochFr* 133; *Coenatio*, *Locus ad coenandum aptus, qui in imo domus, et hortis potentiorum erat* – Cłodnik [*lege*: chłodnik] dowieczerzanią, falia. *Calep* 211a, 211a, 317b; *LatHar* 716; A wftawłzy Piotr fzedł z nimi: ktorego gdy przyfzedł wwiedli ná falę [*gdzie leżała zmarła*] *WujNT Act* 9/39, *Mar* 14/15, *Act* 1/13, 9/37, 20/8.

sala do czego (1): *Triclinium*, *Komnátá*/ falá álbo gmách do yedzenia. *Mącz* 464c.

Szeregi: »sala albo gmach« (2): *Diaeta*, *Sala*/ álbo *Gmach* w którym yadáya álbo letne fiedzenie *Mącz* 84b, 464c.

[»tanecznicza i sala«: Tam były na dole sieni, nad nimi tanecznicze i sale *LustrWpol* I 32.]

2. Dziedziniec, krużganek; atrium *PolAnt*, *Mącz*, *Calag*; *xystus Calep*, *Cn*; *aedificium*, *cubiculum PolAnt*; *cavaedium*, *pergula Calep*; *porticus Cn* (11) : A ták Ptolemeuż gdy był Krol ná niektorą falę wftedł/ iákoby dla ochłodzenia przewrotnie go do tego przywiodł. Iż [...] *BibRadz* 2.*Mach* 4/46,

Ez 40/38; *Mącz* 7c; *BudBib Ez* 42/1; Saal. Salá. Sień. Vide, et Páłac. Atrium. *Calag* 402a; Czáfú iednego [cesarz *Tyberiusz*] chodząc po nieiákiey fali: vyrzał ná ziemi kámień ná którym był krzyżz święty wyryty *SkarŻyw* 101; Pergula – Salia item podlfionek gąnek. *Calep* 781a, 37a.

sala do czego (1): Xystus – Gąnek albo fala do gier íprawowania. *Calep* 1150b.

Wyrażenie: »sala miejscka [= *publiczna*]« (1): Atrium publicum, Sálá mieyfcka póspolita/ na ktorey tańcuyą/ álbo co takowego czynią. *Mącz* 19a.

Szeregi: »sala abo dwor« (1): Cavaedium – Sála abo dwor pod niebem gmachamij obtoczonij. *Calep* 173b.

»ganeek albo sala« (1): *Calep* 1150b *cf sala do czego*.

3. *Balkon, taras górny; solarium Cn* (1) : [mąż żonie nie dopuścił íść na kazanie św. Antoniego] oná íę fráfuując y płáčząc włázła wzgorę ná falę/ y pátrzyła w tę ítronę gdzie o nim [św. Antonim] wiedziála *SkarŻyw* 545.

4. *Amfiteatr* (1) : Amphitheatrum, Okázála Salá/ Też mieyfce ízermowánia w Rzymie. *Mącz* 8a.

5. *Podłoga* (2) : To zmowił [św. *Dunstanus*] á część fale tey ná ktorey oni [nieczyści kapłani] z íwymi przyiaćielmi ítali/ pod nimi íę zápádła/ y wiele ich porániła *SkarŻyw* 511, 573.

*** [W błédnym przekładzie tekstu biblijnego:

W połączeniu szeregowym: Ferculum fecit sibi rex Salomon de lignis Libani Spokoyne mýeífzcze albo bydowanie ífobie dal vczynycz krol Salomon ídrzewa libanáfkiego/ albo Savle [lege: salę] [Páłac *BudBib*; Lektykę *WujBib*] *TomZbrudzBrul Cant* 3/9.]

Synonimy: 1. *gmach, izba, komnata, komora, pałac, pokoj*; 2. *alkierz, dwor, ganeek, krużganeek, pobocznica, podsionek, podworze*.